

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

(„Службен весник на РМ„ бр.04/05)

ЗАКОН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Дел први ОПШТИ ОДРЕДБИ

Предмет на законот Член 1

Со овој закон се уредуваат забранетите облици на спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата, заштитата на конкуренцијата, мерките и постапките во врска со ограничувањата на конкуренцијата.

Цел на законот Член 2

Цел на овој закон е обезбедување слободна конкуренција на домашниот пазар заради поттикнување на економска ефикасност и благосостојба на потрошувачите.

Примена на законот Член 3

(1) Овој закон се применува на сите облици на спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата што произведуваат дејство на територијата на Република Македонија, дури и кога тие произлегуваат од акти и дејствија сторени или преземени надвор од територијата на Република Македонија.

(2) Овој закон се применува на:

- претпријатијата, здруженијата на претпријатија, поврзаните претпријатија и државна управа;

- правните лица чии основачи или сопственици на удели или акции се Република Македонија, општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје и

- правните и физичките лица на кои што согласно закон и други прописи им е доверено извршување на услуги од општ економски интерес или имаат посебни и ексклузивни права или концесии, освен во случаите кога примената на одредбите од овој закон би го спречило извршувањето на надлежностите утврдени со закон или за кои што тие субјекти се основани.

(3) Во оцена на облиците на спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата кои можат да имаат влијание на трговијата меѓу Република Македонија и Европските заедници, согласно со членот 69 од Спогодбата за стабилизација и асоцијација меѓу Република Македонија и Европските заедници и нејзините земји членки, на соодветен начин се применуваат критериумите кои произлегуваат од правилната примена на правилата за конкуренција во Европските заедници.

Правни односи на кои законот не се применува Член 4

Овој закон не се применува на односите кои се уредени со колективните договори склучени меѓу работодавците и синдикатите, ако тие не се дискриминаторни кон другите субјекти.

Дефиниции

Член 5

Одделните поими употребени во овој закон го имаат следното значење:

- "претпријатие" е секој вид на деловен потфат без оглед на тоа како е организиран и од кого е воден (трговско друштво, трговец поединец, јавно претпријатие, задруга, здружение на претпријатија и др.), слободните професии (адвокати, лекари, архитекти, сметководители, нотари и др.), како и секое друго правно или физичко лице или државна управа што се ангажирани во водењето на некоја економска активност, без оглед на тоа дали се сметаат за трговци или не;
- "здружение на претпријатија" е здружение на две или повеќе претпријатија кое директно не врши економска активност, но има или може да има влијание на однесувањето на претпријатијата на пазарот;
- "поврзани" претпријатија се владеачките односно зависните претпријатија согласно со закон;
- "државна управа" се Владата на Република Македонија, органите на државната управа, органите на општините, општините во Градот Скопје и Градот Скопје, претпријатијата, установи и други правни и физички лица кои имаат јавни овластувања;
- "економска активност" е промет на стоки и/или услуги на пазарот со цел остварување на добивка;
- "пазар" е место каде што продавачите и купувачите остваруваат понуда и побарувачка на стоки и услуги;
- "релевантен пазар" е релевантен пазар на стоки и релевантен географски пазар;
- "релевантен пазар на стоки" е пазар на сите стоки и/или услуги што се сметаат за меѓусебно разменливи или заменливи за потрошувачот, според карактеристиките на стоките, нивните цени и нивната наменска употреба;
- "релевантен географски пазар" е пазар на подрачје во кое засегнатите претпријатија се вклучени во понудата и побарувачката на стоки или услуги, во која условите за конкуренција се доволно хомогени и можат да се разграничат од соседните подрачја, според условите за конкуренција кои се значително различни во тие подрачја;
- "договори и одлуки" се правни дела со кои се уредуваат прашања што се однесуваат на условите на работењето доколку тие услови се насочени кон спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата. Ова се однесува и на поединечните одредби на договорите и одлуките, кои можат да бидат изрични или премолчни;
- "договорена практика" е состојба каде не мора однапред да постои правно полноважен договор или одлука во писмена форма, туку е доволно склучувањето да се оствари премолчно;
- "хоризонтален договор" е договор меѓу претпријатија, одлуки или препораки на здруженија на претпријатија или договорена практика меѓу овие лица кои дејствуваат на исто ниво на производство, односно дистрибуција на пазарот;
- "вертикален договор" е договор или договорена практика меѓу претпријатија кои дејствуваат на различни нивоа на производство, односно дистрибуција на пазарот и
- "договор за франшизинг" е договор со кој корисникот на франшизата се обврзува дека трајно, во свое име и за своја сметка, ќе продава стоки и/или услуги кои ги произвел или развил давателот на франшизата и согласно со тоа ќе ги користи исклучивите права на употреба на know – how, жиг и услуги кои за одреден надомест му ги отстапува давателот на франшизата.

Надлежен орган

Член 6

Работите утврдени со овој закон ги врши Комисија за заштита на конкуренцијата (во натамошниот текст: Комисија).

Дел втори
ОГРАНИЧУВАЊА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Глава прва
ДОГОВОРИ И ОДЛУКИ СО КОИ СЕ ОГРАНИЧУВА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Забранети договори, одлуки и договорена практика
Член 7

(1) Забранети се сите договори склучени меѓу претпријатија, одлуките на здруженијата на претпријатија и договорената практика чија цел или последица е спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата, а особено оние кои:

1) директно или индиректно ги фиксираат куповните или продажните цени или некои други услови за тргување;

2) го ограничуваат или го контролираат производството, пазарот, техничкиот развој или инвестициите;

3) го делат пазарот или изворите на снабдување;

4) применуваат различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери, со што ги ставаат во понеповолна конкурентска позиција и

5) го условуваат склучувањето на договорите со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи не се во врска со предметот на договорот.

(2) Договорите и одлуките или поединечните одредби од истите забранети согласно со ставот (1) од овој член се ништовни.

(3) Одредбите од ставот (1) на овој член нема да се применуваат на договори, одлуки на здруженија на претпријатија и договорена практика што придонесуваат за унапредување на производството или дистрибуцијата на добрата или услугите или промовирање на техничкиот или економскиот развој, под услов од тоа да имаат сразмерна корист и потрошувачите, а кои што:

1) не им наметнуваат на засегнатите претпријатијата ограничувања кои што не се неопходни за постигнувањето на тие цели и

2) не им овозможуваат на тие претпријатија елиминирање на конкуренцијата во значителен обем за производите кои се во прашање.

Групни изземања
Член 8

(1) Одредбите од членот 7 став (3) на овој закон особено се применуваат на следните видови договори:

1) вертикалните договори за исклучиво право на дистрибуција, селективно право на дистрибуција, исклучиво право на купување и франшизинг;

2) хоризонтални договори за истражување и развој или за специјализација;

3) договори за трансфер на технологија, за лиценца или за know-how;

4) договори за дистрибуција и сервисирање на моторни возила и

5) договори за осигурување.

(2) Поблиските услови за групни изземања на договорите од ставот (1) на овој член, на предлог на Комисијата, ги пропишува Владата на Република Македонија.

(3) Со актите од ставот (2) на овој член се определуваат:

1) условите што договорот мора да ги содржи;

2) ограничувањата или условите што тие договори не смеат да ги содржат и

3) другите услови кои мора да се исполнат.

Договори од мало значење

Член 9

(1) Одредбите од членот 7 став (1) на овој закон не се применуваат на договорите од мало значење.

(2) За договор од мало значење се смета договор во кој заедничкиот пазарен удел на учесниците во договорот и претпријатијата под нивна контрола на пазарот, не го надминува прагот од 10% доколку договорот е склучен помеѓу претпријатија кои работат на исто ниво на производство или трговија (хоризонтален) или прагот од 15% доколку договорот е склучен помеѓу претпријатија кои работат на различно ниво на производство или трговија (вертикален). Во случај кога е тешко да се утврди дали договорот е хоризонтален или вертикален ќе се применува прагот од 10%.

(3) Одредбите од ставот (1) на овој член ќе се применуваат и доколку пазарното учество на претпријатијата во последните две деловни години не е зголемено за повеќе од 2%.

(4) На предлог на Комисијата, Владата на Република Македонија ги пропишува условите во договорите од мало значење што мора да бидат исполнети, како и ограничувањата и одредбите што не смеат да бидат содржани во договорот.

Решение за забранети договори, одлуки и договорена практика

Член 10

Комисијата во случаите од членовите 7, 8 и 9 на овој закон, со решение:

1) утврдува забранетост на договор, одлука или поединечни одредби од истите и договорена практика;

2) ја забранува натамошната примена на договорот, одлуката или поединечните одредби од истите и договорената практика;

3) ги определува мерките и роковите за отстранување на штетните последици од примената на договорот, одлуката или поединечни одредби од истите и договорената практика и

4) ги утврдува другите соодветни мерки и роковите за нивно извршување заради воспоставување на конкуренција помеѓу претпријатијата на релевантниот пазар.

Поединечни изземања

Член 11

(1) На барање на учесниците во договорот, Комисијата може со решение да утврди поединечно изземање од примена на одредбата од членот 7 став (1) на овој закон, ако договорот ги исполнува условите од членот 7 став (3) на овој закон.

(2) Изземањето од ставот (1) на овој член, Комисијата го одобрува со решение, при што рокот за изземање не може да биде подолг од 3 години.

(3) Решението од ставот (2) на овој член, Комисијата го донесува во рок од 30 дена од денот на приемот на уредното и комплетно барање.

(4) Рокот од ставот (2) на овој член, на барање на учесниците во договорот може да биде продолжен најмногу за уште 3 години, ако учесниците во договорот докажат дека договорот и понатаму е во согласност со условите од членот 7 став (3) на овој закон.

(5) Барањето за продолжување на изземањето, учесниците во договорот мора да го поднесат до Комисијата најдоцна шест месеца пред истекот на рокот за кој изземањето е одобрено.

(6) Во решението Комисијата може да определи мерки и услови потребни за изземање на договорот, како и рокови за нивно исполнување.

(7) Поединечното изземање влегува во сила од денот на склучувањето на договорот, а кога содржи мерки и услови, од денот на донесувањето на решението, односно најдоцна од денот на исполнување на условите и спроведување на мерките.

Поништување, укинување и изменување на решението за поединечни изземања

Член 12

(1) Комисијата може по службена должност или по барање на странка да го поништи решението за изземање на договор, во смисла на одредбите од овој закон, ако решението било донесено врз основа на неточни или невистинити податоци, кои биле од решавачко влијание за негово донесување.

(2) Комисијата може по службена должност или по барање на странка да го укине решението за изземање на договор доколку:

1) се изменат условите и околностите на пазарот што биле битни за донесување на решението, така што повеќе не се исполнети условите за изземање согласно со членот 7 став (3) од овој закон или

2) учесниците во договорот не исполнат некои од условите или не ги спроведуваат мерките утврдени со решението на Комисијата.

(3) Комисијата може по службена должност или по барање на странка да го измени решението за изземање на договорот доколку:

1) се изменат условите и околностите на пазарот што не зависат од волјата на договорните страни и кои по својата природа немаат за последица укинување на решението или

2) договорните страни не можат да исполнат некој од условите или не ги спроведуваат мерките утврдени со решението на Комисијата, поради настапување на околности кои не зависат од нивната волја.

Глава втора

ДОМИНАНТНА ПОЗИЦИЈА НА ПАЗАРОТ

Доминантна позиција

Член 13

(1) Едно претпријатие има доминантна позиција на релевантниот пазар, ако како потенцијален продавач или купувач на определен вид стоки и/или услуги:

1) нема конкуренти на релевантниот пазар и

2) во споредба со своите конкуренти има водечка позиција на релевантниот пазар, а особено со оглед на:

- пазарниот удел и позиција,

- финансиската моќ,

- пристапот до изворите на набавка или на пазарот,

- поврзаноста со другите претпријатија,

- правните или фактичките пречки за влез на другите претпријатија на пазарот,

- способноста за диктирање на пазарните услови со оглед на неговата понуда или побарувачка и

- способноста за исклучување на другите конкуренти од пазарот со насочување кон други претпријатија.

(2) Две или повеќе претпријатија имаат доминантна позиција на релевантниот пазар ако за определен вид стоки и/или услуги меѓу нив не постои некоја значителна конкуренција, воопшто или само на некои релевантни пазари и ако тие заедно ги исполнуваат условите од ставот (1) на овој член.

(3) Се претпоставува дека едно претпријатие има доминантна позиција, ако неговото учество на релевантниот пазар изнесува повеќе од 40%, освен ако претпријатието не го докаже спротивното.

(4) Се претпоставува дека две или повеќе претпријатија имаат доминантна позиција ако нивното заедничко учество на релевантниот пазар изнесува повеќе од 60%.

Злоупотреба на доминантна позиција

Член 14

(1) Забранета е секоја злоупотреба на доминантната позиција од едно или повеќе претпријатија на релевантниот пазар или негов суштински дел.

(2) Злоупотребата од ставот (1) на овој член особено постои во случај на:

1) директно или индиректно наметнување на нефер куповни или продажни цени или други нефер услови на тргување;

2) ограничување на производството, пазарите или техничкиот развој на штета на потрошувачите;

3) примена на различни услови за исти или слични правни работи со други трговски партнери, со што се ставаат во понеповолна конкурентска позиција;

4) условување на склучување договори со прифаќање од другите договорни страни дополнителни обврски, што по својата природа или согласно со трговските обичаи, не се во врска со предметот на договорот;

5) одбивање да се тргува или поттикнување и барање од други претпријатија или здруженија на претпријатија да не купуваат или продаваат производи или услуги на некое определено претпријатие, со намера на нечесен начин да му нанесат штета на тоа претпријатие и

6) одбивање да му се овозможи пристап во сопствената мрежа или други инфраструктурни објекти на друго претпријатие за соодветен надомест, под услов без ваквото истовремено користење, другото претпријатие, заради правни или фактички причини да биде оневозможено да дејствува како конкурент на доминантното претпријатие.

(3) Одредбата од ставот(2) точка 6) на овој член нема да се применува ако претпријатието со доминантна позиција докаже дека, заради оперативни или други причини, истовременото користење на неговата мрежа или на неговите инфраструктурни објекти не е возможно или дека тоа не може да се дозволи од оправдани причини.

Решение за злоупотреба на доминантна позиција

Член 15

Комисијата, во случаите од членовите 13 и 14 на овој закон, со решение:

1) ја утврдува доминантната позиција и однесувањето на претпријатието со кое се злоупотребува таквата позиција, односно се спречува, ограничува или нарушува конкуренцијата, како и времетраењето на таквото однесување;

2) го забранува секое натамошно однесување на претпријатието од ставот (1) точка 1) на овој член;

3) ги определува мерките и роковите за отстранување на штетните последици од таквото однесување и

4) ги утврдува другите соодветни мерки и рокови за нивно извршување што придонесуваат за воспоставување на конкуренција меѓу претпријатијата на релевантниот пазар.

Глава трета

КОНТРОЛА НА КОНЦЕНТРАЦИИТЕ

Обврска за известување за концентрацијата

Член 16

(1) Учесниците во концентрацијата (во натамошниот текст: учесници) се должни да ја известат Комисијата за концентрацијата, ако:

1) вкупниот приход на сите претпријатија учесници остварен со продажба на стоки и/или услуги на светскиот пазар, изнесува најмалку 5 милиона евра во денарска противвредност остварен во текот на деловната година што и претходи на концентрацијата и еден од учесниците да остварува продажби на домашниот пазар и

и

2) вкупниот приход на секој од најмалку два учесника, остварен со продажба на стоки и/или услуги во Република Македонија, изнесува најмалку 2,5 милиони евра во денарска противвредност остварен во текот на деловната година што и претходи на концентрацијата или ако нивното вкупно учество на пазарот изнесува повеќе од 40%.

(2) Учесници од ставот (1) на овој член се:

1) претпријатија кои се спојуваат, согласно со членот 18 став (1) точка 1) од овој закон;

2) лица или претпријатија кои што стекнуваат контрола согласно со членот 18 став (1) точка 2) од овој закон и

3) во сите други случаи кога лицата или претпријатијата кои стекнуваат контрола на целото или делови од едно или повеќе претпријатија.

(3) Учесниците се должни да ја известат Комисијата пред концентрацијата да се изврши и по склучувањето на договорот за спојување, односно објавувањето на јавната понуда за откуп или стекнувањето на мнозинско учество во основната главнина на претпријатието.

Оцена на концентрацијата Член 17

(1) Концентрациите ќе се оценуваат со цел да се утврди дали истите се во согласност или не се во согласност со овој закон.

(2) При оцена на концентрацијата Комисијата ги зема предвид особено:

1) структурата на пазарот, постојните и можните идни конкуренти на пазарот, снабдувањето и можностите за снабдување на пазарот, трошоците, ризиците, технолошките, економските и правните услови потребни за влез и излез на пазарот, можните последици од концентрацијата врз конкуренцијата на пазарот;

2) пазарниот удел и позиција, економската и финансиската моќ, дејствувањето на претпријатијата на пазарот, внатрешните и надворешните предности на учесниците во однос на конкурентите, како и можните промени во дејствувањето на учесниците по извршената концентрација и

3) последиците од концентрацијата врз другите претпријатија, а особено со оглед на поволностите за потрошувачите, како и другите цели и последици на концентрацијата, како што се: намалување на цената на стоките и услугите, поефикасна дистрибуција, намалување на трошоците на превозот, дистрибуцијата и други трошоци, специјализација на производството, како и други поволности кои произлегуваат од концентрацијата.

(3) Концентрацијата со која значително не се спречува, ограничува или нарушува ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, е во согласност со одредбите на овој закон.

(4) Концентрацијата со која значително се спречува, ограничува или нарушува ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, не е во согласност со одредбите на овој закон.

(5) Создавањето на заедничко вложување (joint venture) согласно со членот 18 став (1) од овој закон, кое има за своја цел или ефект координација на конкурентско однесување на претпријатијата кои остануваат независни, не се смета за концентрација, а ќе се оценува во смисла на членот 7 ставови (1) и (3) од овој закон.

(6) При вршењето на оцената од ставот (5) на овој член, Комисијата ќе земе предвид дали:

1) две или повеќе претпријатија, учесници во заедничкото вложување и понатаму до значителен обем ги задржуваат активностите на ист пазар како заедничко вложување или на пазар кој се наоѓа на повисоко или на пониско ниво од пазарот на заедничкото вложување или на соседен пазар кој е тесно поврзан со овој пазар и

2) координацијата, која е директна последица од создавањето на заедничко вложување, им дава можност на учесниците да ја елиминираат конкуренцијата за суштински дел од предметните производи или услуги.

(7) Владата на Република Македонија, на предлог на Комисијата, ги пропишува поблиските критериуми за оцена на концентрациите од овој член, како и содржината и формата на известувањето од членот 16 на овој закон.

Настанување на концентрација Член 18

(1) Концентрација се смета дека настанува кога промената во контролата на долгорочни основи е резултат од:

1) спојување на две или повеќе претходно независни претпријатија или делови од претпријатија или

2) стекнување од едно или повеќе лица кои веќе контролираат најмалку едно претпријатие или од едно или повеќе претпријатија преку купување на хартии од вредност или имот, со договор или на друг начин пропишан со закон, на директна или индиректна контрола на целото или делови од едно или повеќе претпријатија.

(2) Контролата се состои од права, договори или други средства кои одделно или во комбинација, имајќи ја предвид фактичката или правната состојба, даваат можност за вршење решавачко влијание врз претпријатието, особено преку:

1) сопственост или право на користење на целиот или дел од имотот на претпријатието или

2) права или договори кои даваат можност за одлучувачко влијание врз составот, гласањето или донесувањето на одлуки од органите на претпријатието.

(3) Контролата се стекнува од лица или претпријатија кои:

1) се иматели на правата или се овластени да ги вршат правата врз основа на предметните договори или

2) иако не се иматели на таквите права, ниту се овластени на правата врз основа на таквите договори, имаат моќ да ги вршат правата кои прилегуваат од нив.

(4) Создавањето заедничко вложување, кое на долгорочна основа ќе ги врши функциите на автономна економска целина, се смета за концентрација согласно со ставот (1) од овој член.

(5) За концентрација на претпријатија не се смета кога:

1) банки, штедилници и други финансиски институции или друштва за осигурување чии редовни активности опфаќаат правни работи и тргување со хартии од вредност, привремено стекнуваат хартии од вредност со намера тие повторно да се продадат во рок од една година од моментот на нивното стекнување и доколку гласачките права од тие хартии од вредност не се вршат со намера да се влијае на конкурентското однесување на претпријатието на пазарот. Комисијата на посебно барање може да го продолжи рокот од една година, доколку стекнувачот докаже дека од оправдани причини не можел да ги продаде хартиите од вредност. За продолжување на рокот Комисијата донесува заклучок, против кој не е дозволена посебна жалба;

2) контролата се врши од страна на овластено лице во постапка на стечај или ликвидација на претпријатието и

3) инвестиционите фондови стекнуваат капитален интерес во претпријатија, под услов тие да ги вршат стекнатите права единствено со цел да се задржи полната вредност на нивното вложување и доколку не се врши влијание на конкурентското однесување на претпријатијата на пазарот.

Пресметка на вкупниот приход Член 19

(1) При пресметувањето на вкупниот приход се пресметуваат приходите остварени од продажбата, давањето во заем или под закуп на типичните производи на претпријатието, произведени во рамките на неговото редовно работење, како и приходите остварени од типичните услуги што претпријатието ги дава во рамките на своето редовно работење, по одземање на продажните работи и на данокот на додадена вредност и другите јавни давачки директно поврзани со приходот.

(2) Ако еден од учесниците е поврзано претпријатие, во смисла на одредбите од Законот за трговските друштва, при пресметувањето на вкупниот приход сите претпријатија што се поврзани на таков начин ќе се третираат како едно претпријатие.

(3) Кога се пресметува вкупниот приход на поврзаните претпријатија, од членот 16 став (1) на овој закон, нема да се земат предвид приходите остварени од продажбите на стоки и/или давањето на услуги помеѓу нив.

(4) Во случај кога концентрацијата од членот 18 став (1) на овој закон, се однесува на стекнувањето на дел или делови од имотот на едно или повеќе претпријатија, без разлика дали тие делови се формирани како правни субјекти, при пресметувањето на приходите остварени од страна на претпријатието што го продава тој имот се зема предвид само тој имот.

(5) Две или повеќе трансакции согласно со ставот (4) од овој член кои се реализираат во период од две години меѓу исти лица или претпријатија, се смета за една и иста концентрација, извршена на денот на поледната трансакција.

(6) За банките, штедилниците и другите финансиски институции вкупниот приход од член 16 став (1) на овој закон се утврдува според вкупниот приход остварен од редовното работење во финансиската година што и претходи на концентрацијата.

(7) За друштвата за осигурување, вкупниот приход од член 16 став (1) на овој закон се утврдува според вредноста на бруто пресметаните премии на учесниците во финансиската година што и претходи на концентрацијата.

(8) Приходите остварени во странска валута се изразуваат во денари по средниот курс на Народната банка на Република Македонија.

Испитување на известувањето и поведување на постапка Член 20

(1) Комисијата започнува со испитување на известувањето за концентрација со денот на неговиот прием, согласно со членот 33 став (2) од овој закон и:

1) доколку утврди дека концентрацијата за која е поднесено известување не потпаѓа под одредбите од овој закон, донесува решение за тоа;

2) доколку утврди дека концентрацијата за која е поднесено известување, иако потпаѓа под одредбите од овој закон, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, донесува решение со кое утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон. Решението со кое Комисијата утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон, ќе се смета дека ги опфаќа и ограничувањата директно поврзани и неопходни за спроведување на концентрацијата и

3) доколку утврди дека концентрацијата за која е поднесено известување потпаѓа под одредбите од овој закон и за последица може да има значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, донесува заклучок за поведување на постапка. Во постапката од овој став, Комисијата може да донесе решение согласно со членот 22 ставови (1), (2), (3) и (4) од овој закон, освен ако учесниците докажат дека се откажале од концентрацијата.

(2) Ако Комисијата утврди дека по извршените измени од страна на учесниците, концентрацијата за која е поднесено известување, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, донесува решение согласно со ставот (1) точка 2) од овој член. Комисијата може во решението да утврди услови и обврски, со кои се обезбедува дека учесниците ќе дејствуваат согласно со обврските превземни пред Комисијата, а со цел да се постигне дека спојувањето е во согласност со одредбите од овој закон.

(3) Комисијата може да го поништи решението донесено согласно со ставот (1) точка 1) или 2) од овој член во случаите, ако:

- 1) решението е донесено врз основа на неточни или невистинити податоци за кои е одговорен еден од учесниците или истите се добиени по пат на измама или
- 2) учесниците не исполнат некоја од обврските наложени во решението.
- (4) Во случаите од ставот (3) на овој член Комисијата може да донесе решение согласно ставот (1) од овој член, без притоа да биде ограничена со роковите од членот 23 став (1) на овој закон.
- (5) Комисијата за својата одлука без одлагање ќе ги извести учесниците.

Суспензија на концентрациите **Член 21**

- (1) Концентрацијата нема да се спроведува пред известување за истата, согласно член 16 од овој закон или пред да биде донесена одлука согласно со членот 20 став (3), членот 22 став (1) или (2) или претпоставката од членот 23 став (4) на овој закон.
- (2) Одредбата од ставот (1) на овој член не ја запира јавната понуда за откуп на хартии од вредност или на серија трансакции на хартии од вредност, вклучувајќи ги и оние кои се конвертибилни во други хартии од вредност, наменети за тргување на пазарот, согласно со закон, ако:
  - 1) без одлагање до Комисијата е поднесено известување, согласно со одредбите од Законот за преземање на акционерските друштва и
  - 2) стекнувачот на хартии од вредност не ги врши гласачките права по основ на тие хартии од вредност или ги врши само во обем потребен за одржување на полната вредност на неговото вложување и врз основа на решение за изземање на Комисијата, согласно со ставот (3) од овој член.
- (3) Комисијата може по барање за изземање, со решение, да дозволи изземање од обврските согласно со ставовите (1) и (2) од овој член. Барањето мора да биде оправдано. При одлучување по барањето Комисијата, меѓу другото, ќе ги земе предвид и ефектите од суспензијата врз едно или повеќе претпријатија учесници или врз трето лице, како и заканата за конкуренцијата предизвикана со концентрацијата. Изземањето се однесува на условите и обврските за да се обезбедат услови за ефективна конкуренција. Изземањето може да се дозволи во секое време, односно пред известувањето или по трансакцијата.
- (4) Важноста на која било трансакција ќе зависи од одлуката од членот 20 став (3) или членот 22 ставови (1), (2) или (3) или на претпоставката од членот 23 став (4) на овој закон.
- (5) Одредбите од овој член нема да произведуваат правно дејство врз трансакциите на хартии од вредност, вклучувајќи ги и оние кои се конвертибилни во други хартии од вредност, наменети за тргување на пазарот, освен во случај ако купувачот и продавачот знаеле или би можеле да знаат дека трансакцијата е извршена спротивно на ставот (1) од овој член.

Видови на решенија **Член 22**

- (1) Кога Комисијата ќе утврди дека концентрацијата за која е поднесено известување ги исполнува критериумите предвидени во членот 17 став (3) и критериумите пропишани во членот 7 став (3), а кои се однесуваат на случаите предвидени во членот 17 став (5) од овој закон, донесува решение со кое се утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон. Решението со кое Комисијата утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон, ќе се смета дека ги опфаќа и ограничувањата директно поврзани и неопходни за спроведување на концентрацијата.
- (2) Кога Комисијата ќе утврди дека по извршените измени од страна на учесниците, за кое е поднесено известување ги исполнува критериумите предвидени во членот 17 став (3) и критериумите пропишани во членот 7 став (3), а кои се однесуваат на случаите предвидени во членот 17 став (5) од овој закон, донесува решение со кое се утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон. Комисијата може во

решението да наложи услови и обврски со кои се обезбедува дека учесниците ќе дејствуваат согласно со обврските преземни пред Комисијата, а со цел да се постигне дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон. Решението со кое Комисијата утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон, ќе се смета дека ги опфаќа и ограничувањата директно поврзани и неопходни за спроведување на концентрацијата.

(3) Кога Комисијата ќе утврди дека концентрацијата ги исполнува критериумите предвидени во членот 17 став (4) од овој закон или не ги исполнува критериумите пропишани во членот 7 став (3), а кои се однесуваат на случаите предвидени во членот 17 став (5) од овој закон, донесува решение со кое се утврдува дека концентрацијата не е во согласност со одредбите на овој закон.

(4) Кога Комисијата ќе утврди дека концентрацијата:

1) е веќе спроведена, а не е во согласност со одредбите од овој закон или

2) е спроведена спротивно на услов пропишан согласно со ставот (2) од овој член и при тоа утврдила дека во отсуство на условот, спојувањето би ги исполнило критериумите предвидени во членот 17 став (4) од овој закон или не ги исполнува критериумите пропишани во членот 7 став (3), а кои се однесуваат на случаите предвидени во членот 17 став (5) од овој закон, може да :

- побара од учесниците да ја поништат истата, особено преку поништување на спојувањето или располагањето со сите акции или стекнат имот, за да се врати поранешната состојба која постоела пред извршената концентрација и

- наложи било која друга соодветна мерка за да се обезбеди дека учесниците ќе ја поништат концентрацијата или ќе преземат други мерки за враќање во поранешна состојба, наложени во решението на Комисијата.

3) Мерките согласно со овој став, кои се однесуваат на точката 1), може да се наложат со решението од ставот (3) на овој член или со посебно решение.

(5) Комисијата може да наложи привремени мерки за враќање во поранешна состојба или одржување на услови на ефективна конкуренција кога концентрацијата:

1) е извршена спротивно на членот 21 од овој закон, а сеуште не е донесено решение со кое се утврдува дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон;

2) е извршена спротивно на условите наложени согласно со членот 20 став (1) точка 2) од овој закон или ставот (2) од овој член и

3) е веќе извршена и е утврдено дека истата не е во согласност со одредбите на овој закон.

(6) Комисијата може да го поништи решението донесено согласно со ставот (1) или (2) од овој член во случаите кога:

1) решението е донесено врз основа на неточни или неистинити податоци за кои е одговорен еден од учесниците или истите се добиени по пат на измама или

2) учесниците не исполнат некоја од обврските наложени во решението.

(7) Комисијата може да донесе решение согласно со ставовите (1), (2) и (3) од овој член, без притоа да биде ограничена со роковите утврдени од членот 23 став (3) на овој закон, во случите кога:

1) ќе утврди дека концентрацијата е извршена спротивно на некој услов од решението согласно со членот 20 став (1) точка 2) од овој закон или концентрацијата е извршена спротивно на некој услов од решението согласно со ставот (2) од овој член и во согласност со членот 23 став (2) од овој закон, при што утврдила дека во отсуство на овој услов, концентрацијата за последица може да има значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците или

2) решението било поништено согласно со ставот (6) од овој член.

(8) Комисијата за решението без одлагање ги известува учесниците.

Рокови за поведување постапка и за донесување на одлуки

Член 23

(1) Решенијата од членот 20 став (1) на овој закон се донесуваат во рок од 25 работни дена од денот на приемот на уредното известување.

Рокот за донесување на решението од членот 20 став (2) на овој закон може да се продолжи до 35 работни дена, ако учесниците покажат ангажираност за исполнување на условите и мерките, а со цел да се постигне дека концентрацијата е во согласност со одредбите од овој закон.

(2) Решенијата од членот 22 став (1) или (2), согласно со членот 20 став (1) точка 3) на овој закон, се донесуваат откако Комисијата ќе утврди дека концентрацијата, за која е поднесено известување, нема да има за последица значително спречување, ограничување или нарушување на ефективната конкуренција на пазарот или негов суштински дел, особено како резултат на создавање или зајакнување на доминантната позиција на учесниците, или како резултат на извршените измени од страна на учесниците, а најдоцна во рокот утврден во став (3) од овој член.

(3) Решенијата од членот 22 ставови (1), (2) или (3) на овој закон, се донесуваат во рок од 90 работни дена од денот на поведувањето на постапката. Рокот за донесување на одлуката од членот 22 став (2) на овој закон може да се продолжи до 105 работни дена, ако учесниците покажат ангажираност за исполнување на условите и мерките заради усогласување на концентрацијата со одредбите од овој закон, освен ако учесниците превземат обврска за исполнување на условите и мерките од членот 22 став (2) на овој закон, за помалку од 55 работни дена од денот на поведувањето на постапката.

Роковите можат да се продолжат ако учесниците достават барање за тоа, не подоцна од 15 работни дена од денот на поведување на постапката. Учесниците можат да достават само едно вакво барање. Исто така, во било кое време по поведувањето на постапката, роковите може да бидат продолжени од страна на Комисијата со договор меѓу учесниците. Вкупното траење на секое продолжување или продолжувања, согласно овој став, не може да надмине 20 работни дена.

(4) Ако Комисијата не донела решение согласно членот 20 став (1) точки 2) и 3), членот 22 ставови (1), (2) или (3) во роковите утврдени во ставите (1) и (3) од овој член, ќе се смета дека концентрацијата е во согласност со одредбите на овој закон.

Дел трети

ОРГАН ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Комисија за заштита на конкуренцијата

Член 24

(1) Комисијата е самостоен државен орган со својство на правно лице.

(2) Комисијата е независна во своето работење и во донесувањето на одлуките во рамките на надлежностите определени со овој закон.

(3) Средствата за работа на Комисијата се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(4) Седиштето на Комисијата е во Скопје.

(5) Комисијата за својата работа одговара пред Собранието на Република Македонија и најдоцна до 31 март, до Собранието на Република Македонија поднесува годишен извештај за својата работа.

Состав, именување и разрешување

Член 25

(1) Комисијата е составена од Претседател и четири члена.

(2) На предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија, Претседателот и членовите на Комисијата ги именува и

разрешува Собранието на Република Македонија, за период од пет години со право на повторно именување.

(3) Претседателот и најмалку еден член се професионално ангажирани во работењето на Комисијата. Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија го предлага членот, односно членовите кои професионално ќе бидат ангажирани во работењето на Комисијата.

(4) Претседателот на Комисијата ја застапува, претставува и раководи со работата на Комисијата.

(5) За претседател и член на Комисијата може да биде именувано лице, државјанин на Република Македонија со завршено високо образование - правен или економски факултет, со работно искуство над пет години во струката и посебни знаења од областа на конкуренцијата, трговското право, менаџментот и финансиите.

(6) Претседателот и членовите на Комисијата, за време на траењето на нивниот мандат, не можат да бидат пратеници во Собранието на Република Македонија, членови на Владата на Република Македонија, лица кои извршуваат должност во органите на политичките партии, членови на органи на управување во претпријатијата или да бидат членови на било кој друг облик на здружување на правни или физички лица, кои би можеле да доведат до судир на интереси.

(7) Претседателот и членовите не смеат да одлучуваат за претпријатијата со кои, тие, нивните брачни другари или членови на нивните семејства во прв степен на сродство, се во договорен однос, акционери или членови на органите на управување во претпријатијата кои се учесници во постапка пред Комисијата.

(8) Собранието на Република Македонија ги разрешува од должност претседателот и членот на Комисијата пред истекот на мандатот на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата, ако:

1) тоа сам го побара;

2) биде осуден за кривично дело за кое му е изречена ефективна казна во траење повеќе од шест месеци;

3) три пати едно по друго не присуствува на седниците на Комисијата, а отсуството не го оправда.

(9) Исполнувањето на условите за разрешување од ставот (8) на овој член, ги утврдува Комисијата со мнозинство на гласови од вкупниот број членови и поднесува барање за разрешување до Собранието на Република Македонија.

(10) Комисијата, во случај на недоставување или неусвојување на годишниот извештај за својата работа, може да биде разрешена во целост.

Надлежности на Комисијата

Член 26

(1) Комисијата ја контролира примената на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, ги следи и анализира состојбите на пазарот до степен потребен за развој на слободна и ефикасна конкуренција, води постапки и донесува одлуки согласно одредбите од овој закон.

(2) Комисијата ги донесува одлуките на седница, со мнозинство гласови од вкупниот број членови, а член на Комисијата не може да биде воздржан од гласање.

(3) Комисијата утврдува методологија за истражување на пазарот.

(4) Комисијата утврдува правила и мерки за заштита на конкуренцијата, мерки за отстранување на спречувањето, ограничувањето или нарушувањето на конкуренцијата.

(5) Комисијата дава мислење по предлози на закони и други акти со кои се уредуваат прашања што се однесуваат на економската активност, а кои можат да имаат влијание на конкуренцијата на пазарот и во писмена форма го доставува до надлежниот орган. Органот ја известува Комисијата за причините заради кои не го прифатил мислењето на Комисијата.

(6) На барање на Собранието, Владата на Република Македонија, други државни органи, претпријатија или по службена должност, Комисијата дава стручни мислења за прашањата од областа на конкуренската политика и заштита на конкуренцијата на пазарот.

(7) Комисијата при извршување на своите надлежности соработува со други државни органи и тела за прашањата кои се во врска со заштитата на конкуренцијата. Комисијата и регулаторните тела се должни да разменуваат податоци и информации што им се потребни за вршење на своите надлежности, чиј обем на размена на информации е ограничен на податоци и информации што се соодветни и пропорционални на целите за кои што се разменуваат.

(8) Комисијата ги извршува работите на меѓународна соработка поврзани со извршувањето на меѓународните обврски на Република Македонија, пренесени во надлежност на Комисијата, учествува во спроведувањето на проектите на меѓународните органи и органите на Европската Унија и соработува со органите на другите земји и институции од областа на конкуренцијата.

(9) Комисијата со статут и други општи акти ги уредува прашањата за начинот на работата и организацијата.

(10) Комисијата извршува и други работи утврдени со овој и друг закон.

Стручна служба Член 27

(1) Управните, стручните и другите административно-технички работи на Комисијата ги извршува стручна служба, со која раководи генерален секретар, кој го именува и разрешува Комисијата.

(2) Вработените во стручната служба имаат статус на државни службеници.

(3) Во извршувањето на управните, стручните и другите административно-технички работи стручната служба особено:

1) прибавува податоци, врши проверка и анализа на прибавените податоци за поединечни предмети и по утврдувањето на сите релевантни факти и околности за донесување на одлука ја известува Комисијата, која одлучува во конкретната управна работа, согласно со одредбите од овој закон;

2) подготвува предлози на подзаконски акти утврдени со одредбите на овој закон;

3) подготвува предлози на одлуки со кои се завршува постапката пред Комисијата;

4) подготвува предлог на мислење по предлози на закони и други акти со кои се уредуваат прашања што се однесуваат на економската активност, а може да имаат влијание на конкуренцијата на пазарот;

5) подготвува предлог на методологија за истражување на пазарот;

6) прибавува податоци и информации од претпријатијата кои се битни за истражување и утврдување на состојбата на пазарот, независно од конкретните постапки што се водат пред Комисијата;

7) подготвува предлог на годишен извештај за работата на Комисијата и

8) извршува и други работи по барање на Комисијата во спроведувањето на одредбите од овој закон.

Дел четврти ПОСТАПКА ПРЕД КОМИСИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Примена на Законот за општата управна постапка Член 28

Во постапката пред Комисијата се применува Законот за општата управна постапка, освен ако со овој закон поинаку не е определено.

Странки во постапката Член 29

Странка во постапката е:

- лице на чие барање е поведена постапката,
- лице против кое е поведена постапката,
- лице или здружение на лица на кои одлуката на Комисијата може да има

влијание односно последици и

- лице на кое Комисијата на негово барање ќе му даде својство на странка во постапката.

Поведување на постапката

Член 30

(1) Комисијата може да поведе постапка по службена должност или по барање на странка со донесување на заклучок против кој не е дозволена посебна жалба.

(2) Заклучокот за поведување постапка особено содржи:

1) број на предметот на кој се однесува заклучокот;

2) одредбите од законот врз основа на кои се поведува постапката и

3) барање за доставување на податоци согласно членот 35 од овој закон.

(3) Постапката по службена должност Комисијата ја поведува по сопствени сознанија, сознанија од известување од странката без оглед дали во него е содржано барање или ако подносителот бара да биде заштитен неговиот идентитет.

(4) Комисијата задолжително ќе поведе постапка ако утврди дека е можно настапување на значително спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата.

(5) Ако постапката се поведе по барање на странка и ако истата се откаже од барањето, Комисијата ја продолжува постапката по службена должност, доколку оцени дека се исполнети условите од ставот (4) на овој член.

Барање за поведување на постапка

Член 31

(1) Барањето за поведување постапка пред Комисијата во која учествуваат странки со спротивставени интереси, содржи:

1) фирма и седиште на правното лице, односно име, презиме и адреса на физичкото лице подносител на барањето;

2) податоци за лицето против кое се поднесува барањето и

3) опис на фактичката состојба, однесувањето или околностите кои се причина за поднесување на барањето.

(2) Кон барањето подносителот може да достави:

1) докази со кои располага и со кои се потврдуваат наводите од ставот (1) точка 3) на овој член;

2) податоци за релевантниот пазар;

3) податоци за неговото учество на релевантниот пазар и учеството на конкурентите;

4) извадок од трговскиот регистар или друга соодветна регистрација на подносителот и

5) финансиски извештај за претходната година.

(3) Како ден на прием на барањето се смета денот кога Комисијата ги примила сите податоци и исправи од ставот (1) на овој член.

Дополнување на барањето и откажување од барањето

Член 32

(1) Ако подносителот на барањето за поведување постапка не ги достави податоците од членот 31 став (1) на овој закон, Комисијата од подносителот ќе побара дополнување на барањето.

(2) Ако подносителот на барањето не постапи во рок од осум дена од денот на приемот на известувањето за дополнување на барањето од ставот (1) на овој член ќе се смета дека се откажал од барањето.

Известување за концентрација Член 33

- (1) Кон известувањето за концентрација се доставува:
- 1) оригинал од правната работа што е основ на концентрацијата или заверен препис;
  - 2) финансиски извештај за учесниците во концентрацијата за годината што и претходи на концентрацијата и
  - 3) податоци за учеството на пазарот на учесниците, како и на нивните конкуренти.
- (2) Како ден на прием на известувањето се смета денот кога Комисијата ги примила сите податоци и исправи од ставот (1) на овој член, за што Комисијата му издава посебна потврда на подносителот.

Одговор по барање Член 34

(1) Ако во постапката пред Комисијата учествуваат странки со спротивставени интереси, Комисијата заклучокот и барањето за поведување на постапка ги доставува до спротивната странка.

(2) Спротивната странка има право да даде одговор во рок од осум дена од приемот на заклучокот за поведување на постапка. По исклучок, на барање на странката, рокот може да се продолжи уште најмногу до 15 дена, ако за тоа постојат оправдани причини.

Прибавување на докази Член 35

(1) Заради вршење на овластувањата утврдени со овој закон Комисијата може од претпријатијата или здруженијата на претпријатија да побара да достават податоци во врска со нивната економско финансиска состојба, нивните деловни односи и врски, како и податоци за нивните статути и одлуки и бројот и идентитетот на членовите засегнати со таквите одлуки.

(2) Комисијата потребните податоци ги прибавува со доставување на заклучок против кој не е дозволена посебна жалба. Во заклучокот мора да биде наведен правниот основ, предметот и целта на барањето, рокот за постапување по заклучокот и дека непостапувањето по заклучокот претставува прекршок според овој закон. Лицето од кое се бараат податоците е должно да ги достави бараните податоци, при што мора податоците да бидат точни, целосни и вистинити и доставени во утврдениот рок.

(3) Овластените лица од Комисијата и лицата кои по потреба ги придружуваат може да вршат неопходен увид во претпријатијата или здруженијата на претпријатија, при што може:

1) да влезат во кои било деловни простории, земјиштето или превозните средства на претпријатието или здруженијата на претпријатија;

2) да ги испитуваат книгите или другите записи во врска со работењето, без оглед на медиумот на кој е извршен и чуван записот;

3) да земат или задржат во која било форма копии или извадоци од тие книги или записи;

4) да ги запечатат деловните простории и книгите или други записи за период и во обем потребен за вршење на увидот, но не подолго од седум дена и

5) од овластено лице или друг вработен во претпријатието или здружението на претпријатија да бара појаснување за фактите или документите што се предмет на увидот, како и да изврши запис на тие објаснувања.

(4) Претпријатијата или здруженија на претпријатија се должни да дозволат увид врз основа на заклучок на Комисијата против кој не е дозволена посебна жалба. Во заклучокот се утврдува предметот и целта на увидот, денот на започнување на увидот и дека одбивањето да се стават на увид или нецелосно да се стават на увид книгите или другите записи во врска со работењето или дека доколку одговорите на поставените прашања се неточни или нецелосни, тоа претставува прекршок според овој закон.

(5) При вршење на овластувањата од овој член, овластените лица мора да имаат службена легитимација, која ја издава Комисијата, а во која се утврдува нивното службено својство и се должни да ја покажат на барање на странката.

(6) Комисијата ја пропишува формата и содржината на легитимацијата и начинот на издавање и одземање на истата.

Вршење на претрес на стан, деловни простории и одземање на предмети

Член 36

(1) Доколку постои оправдано сомнение дека претпријатие или здруженија на претпријатија или трето лице поседуваат исправи или други предмети кои можат да бидат од значење за да се докаже повреда на одредбите на овој закон, Комисијата од надлежниот суд ќе побара издавање на писмен налог за претрес на лице, стан, односно деловна просторија како и одземање на предмети и документација на претпријатието, здруженијата на претпријатија или третото лице.

(2) Комисијата ќе побара од надлежниот суд издавање на писмен налог од ставот (1) на овој член и во случаите кога претпријатијата или здруженијата на претпријатија не постапат по заклучокот од член 35 ставови (2) и (4) на овој закон.

Усна расправа

Член 37

(1) Усна расправа задолжително се одржува во сите случаи кога во постапката учествуваат странки со спротивставени интереси. Усната расправа по правило е јавна.

(2) Комисијата може да одлучи да одржи усна расправа и во секој случај кога смета дека тоа е корисно.

(3) По исклучок на ставот (1) од овој член, по приемот на писмениот одговор од спротивставената странка и доколку Комисијата утврди од приложените докази дека фактичката состојба меѓу странките е неспорна и не постојат други пречки за донесување на одлука или ако тоа е во јавен интерес, може и без закажување на усна расправа да донесе одлука.

(4) Ако било која од повиканите странки, односно нивните полномошници не дојдат на првата усна расправа, Комисијата по правило ќе ја одложи усната расправа и ќе закаже нова.

(5) Ако било која од повиканите странки не дојде на усната расправа закажана согласно ставот (4) од овој член, Комисијата по правило нема да закажува нова усна расправа, туку во постапката ќе одлучи врз основа на сопствените сознанија, прибавени податоци и документација.

Приемени мерки

Член 38

(1) Комисијата може да донесе решение за привремени мерки кога ќе оцени дека со поединечни акти и дејствија со кои се спречува, ограничува или нарушува конкуренцијата, согласно одредбите од овој закон, ќе настапат директни значајни штетни последици за претпријатијата, односно за поединечни сектори од економијата или интересите на потрошувачите.

(2) Во решението од ставот (1) од овој член, Комисијата ќе наложи запирање на сите дејствија, исполнување на одредени услови или други мерки потребни за отстранување на штетните последици од спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата и ќе го определи времетраењето на мерките кое не може да биде подолго од три месеца.

Рокови за донесување на решенија

Член 39

(1) Решенијата согласно одредбите од овој закон Комисијата ги донесува во рок од четири месеца по утврдување на фактите во постапката, ако поинаку не е определено со овој закон.

(2) Комисијата може да го продолжи рокот за донесување на решение од ставот (1) на овој член за три месеца ако оцени дека за утврдување на фактичката состојба и оцена на доказите е потребно да се изврши дополнително вештачење и анализа или кога е во прашање специфичен сектор или пазар, за што писмено ќе ги извести странките во постапката пред истекот на рокот од ставот (1) на овој член.

Постапка по жалба и поведување на управен спор

Член 40

(1) Против решенијата на Комисијата учесникот во постапката може да изјави жалба.

(2) Жалбата го одлага извршувањето на решението.

(3) Жалбата се поднесува преку Комисијата во рок од 15 дена од денот на приемот на решението, по која одлучува Комисијата за решавање на жалби од областа на конкуренцијата.

(4) Комисијата од ставот (3) на овој член е составена од три члена и нивни заменици. Членовите и претседателот, кој е еден од членовите и нивните заменици на предлог на Комисијата за прашања на изборите и именувањата ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија.

(5) За член на Комисијата од ставот (3) на овој член може да биде именувано лице со високо образование од правна или економска насока и со искуство во структурата над десет години и посебни знаења од областа на конкуренцијата, трговското право, менаџментот и финансиите.

(6) Мандатот на членовите на Комисијата од ставот (3) на овој член изнесува пет години.

(7) Одредбата од членот 25 став (7) на овој закон се однесува и на членовите на Комисијата од ставот (3) на овој член.

(8) Комисијата од ставот (3) на овој член ги донесува одлуките со мнозинство гласови од вкупниот број членови, во рок од 60 дена од денот на приемот на жалбата.

(9) Против конечните одлуки на Комисијата од ставот (3) на овој член може да се поднесе тужба за поведување управен спор пред надлежен суд.

(10) На управните спорови поведени согласно со ставот (9) од овој член се применува Законот за управните спорови.

(11) Постапките по управните спорови се итни и тужбите се земаат во работа веднаш по нивното доставување до надлежниот суд.

Користење на податоци и увид во списи

Член 41

(1) Податоците прибавени во текот на постапката пред Комисијата може да бидат употребени само за целта за која се прибавени.

(2) Странките во постапката пред Комисијата имаат право на увид во списите на предметот и на свој трошок да извршат препис или фотокопија од одредени документи.

(3) Барањето за увид во списите се поднесува во писмена форма, а го одобрува претседателот на Комисијата.

(4) Сите докази и акти кои се земени во оригинал од странката во постапката, се чуваат во Комисијата се до конечно завршување на постапката, а ако е поднесена тужба за поведување на управен спор до завршување на постапката по тужбата.

Службена тајна Член 42

(1) Претседателот, членовите на Комисијата и вработените се должни да ја чуваат службената тајна без оглед на кој начин ја дознале, а обврската за чување на службената тајна трае и по престанокот на работниот однос во Комисијата.

(2) Лицата од ставот (1) на овој член не смеат во јавноста да даваат изјави со кои може да се наруши угледот на правното или физичкото лице, за мерките што ги презеле, односно постапките што ги покренале во вршење на работите од своја надлежност, до нивна конечност освен ако не е во прашање објавување на општа информација или информација за претпријатието.

(3) Под службена тајна од ставот (1) на овој член се подразбира особено тоа што:

1) со закон и други прописи е определено како службена тајна;

2) со општ акт или други акти на претпријатието е определено како службена или деловна тајна и

3) претпријатието или лицето од кои е одземена документацијата ќе го означи како деловна односно службена тајна.

(4) Нема да се сметаат како службена тајна податоци и документи кои на кој било начин биле достапни на јавноста, односно кои јавно се објавуваат врз основа на друг пропис или одлука на органите на управување на претпријатието.

Надомест на штета Член 43

Доколку се предизвика штета со било кое дејствие забрането со одредбите од овој закон, лицето кое што ќе претрпи штета може да бара надомест согласно со закон.

Дел петти ОБЈАВУВАЊА

Одлуки и податоци што се објавуваат во "Службен весник на Република Македонија" и веб страницата на Комисијата Член 44

(1) Во "Службен весник на Република Македонија" се објавуваат конечните решенија на Комисијата од членовите 10, 15 и 22 на овој закон.

(2) Во "Службен весник на Република Македонија" се објавуваат и пресудите, односно решенијата на судот по тужба против решенијата на Комисијата од ставот (1) на овој член.

(3) Решенијата на Комисијата, пресудите, односно решенијата на судот, како и другите акти на Комисијата се објавуваат и на веб страницата на Комисијата.

(4) Објавениот текст мора да ги содржи имињата на странките и основната содржина на решението.

(5) На веб страницата на Комисијата се објавува и известувањето за концентрацијата која потпаѓа под одредбите од овој закон со наведување на називите на учесниците, земјата на потекло, формата на концентрацијата и релевантниот пазар на стоки.

(6) Податоците кои се сметаат за службена тајна, во смисла на членот 42 од овој Закон, не се објавуваат.

Дел шести
КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Барање за поведување на прекршочна постапка
Член 45

Врз основа на одлука со која е утврдена повреда на одредбите на овој закон, Комисијата до надлежниот суд поднесува барање за поведување на прекршочна постапка против правното лице, одговорното лице во него, како и против физичко лице

Надлежност за одлучување во прекршочна постапка
Член 46

За решавање во прв степен за прекршоците утврдени во овој закон надлежни се: Основниот суд Скопје 1 Скопје за подрачјето на Апелациониот суд во Скопје, Основниот суд во Битола за подрачјето на Апелациониот суд во Битола и Основниот суд во Штип за подрачјето на Апелациониот суд во Штип.

Тешки повреди на одредбите на Законот
Член 47

(1) Со парична казна во износ до 10% од вредноста на вкупниот годишен приход на претпријатието, остварен во деловната година што и претходи на годината во која е сторен прекршокот, ќе се казни за прекршок правно лице, ако со умисла или небрежност:

1) склучи забранет договор или на друг начин учествува во договор, одлука или договорена практика со кои се спречува, ограничува или нарушува конкуренцијата во смисла на членот 7 од овој закон;

2) стори злоупотреба на доминантна позиција во смисла на членот 14 став (2) од овој закон;

3) не постапи по решение на Комисијата од членовите 10, 15 и член 38 на овој закон;

4) не достави известување за концентрација, кога се исполнети условите во смисла на членот 16 став (1) од овој закон;

5) спроведе концентрација спротивно на членот 21 од овој закон;

6) спроведе концентрација за која со решение е утврдено дека не е во согласност со одредбите на овој закон, согласно со членот 22 став (3) од овој закон или не изврши некоја мерка согласно со членот 22 став (4) или (5) од овој закон и

7) не исполни некој услов или обврска согласно со членот 20 став (1) точка 2), членот 21 став (3) или членот 22 став (2) од овој закон.

(2) За прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се казни физичко лице, кое согласно одредбите на овој закон има својство на претпријатие, со парична казна во износ од 600.000 до 1.200.000 денари.

(3) За прекршокот од ставот (1) од овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна во износ од 100.000 до 600.000 денари.

(4) При утврдување на висината на паричната казна, во предвид се земаат природата, тежината и времетраењето на прекршокот.

Другите повреди на одредбите од Законот
Член 48

(1) Со парична казна во износ до 1% од вредноста на вкупниот годишен приход на претпријатието остварен во деловната година што и претходи на годината во која е сторен прекршокот, ќе се казни за прекршок правно лице ако со умисла или небрежност:

1) достави неточни или невистинити податоци согласно со членот 19 од овој закон, а во смисла на членот 18 од овој закон;

2) не постапи по заклучок на Комисијата за доставување на податоци или достави неточни, нецелосни и неvistинити податоци во смисла на членот 35 од овој закон;

3) не дозволи увид во трговските книги и друга документација во смисла на членовите 35 и 36 од овој закон;

4) даде неточен или неvistинит одговор или не постапат по барањето на Комисијата за дополнување или исправка на неточен, нецелосен или неvistинит одговор, даден од страна на вработен во претпријатието, во определениот рок согласно со членот 35 став (3) точка 5) од овој закон;

5) не постапи или одбие да даде целосен одговор за фактите поврзани со предметот и целта на увидот, согласно со заклучокот од членот 35 став (4) на овој закон;

6) ги отпечати запечатувањата извршени согласно со членот 35 став (3) точка 4) од овој закон.

(2) За прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се казни и физичко лице, кое согласно со одредбите на овој закон има својство на претпријатие, со парична казна во износ од 100.000 до 300.000 денари.

(3) За прекршокот од ставот (1) на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна во износ од 30.000 до 100.000 денари.

(4) При утврдување на висината на паричната казна, предвид се земаат природата, тежината и времетраењето на прекршокот.

Мерки на безбедност

Член 49

(1) На правното лице кое ќе стори прекршок од членот 47 став (1) од овој закон, покрај паричната казна, ќе му се изрече и мерка на безбедност, забрана на вршење на определена дејност во траење од шест месеца до три години.

(2) На физичкото лице, кое согласно одредбите на овој закон има својство на претпријатие и на одговорното лице во правното лице за сторен прекршок од членот 47 став (1) на овој закон, покрај паричната казна, ќе му се изрече и мерка на безбедност, забрана на вршење професија, дејност или должност, во траење од три месеци до една година.

Застареност

Член 50

(1) Прекршочна постапка не може да се поведе ниту да се води ако поминат две години од денот кога е сторен прекршокот.

(2) Застарувањето на прекршочното гонење започнува од денот кога е сторен прекршокот.

(3) Застарувањето од ставот (1) на овој член се прекинува со секое процесно дејствие на овластениот орган, што се презема заради гонење на сторителот на прекршокот. По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече, меѓутоа застареност на прекршочното гонење настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што според ставот (1) од овој член се бара за застареност на прекршочното гонење.

(4) Изречената казна и мерката на безбедност не можат да се извршат ако од денот на правосилноста на пресудата за прекршок поминат три години.

(5) Застарувањето на извршувањето на казната започнува да тече од денот кога пресудата за прекршокот станала правосилна.

(6) Застарувањето се прекинува со секое дејствие на надлежниот орган што се презема заради извршување на казната или друга прекршочна санкција. По секој прекин застарувањето започнува повторно да тече, меѓутоа застареност на извршувањето на казната и на мерката на безбедност настанува во секој случај кога ќе измине двапати онолку време колку што според ставот (4) од овој член се бара за застареност на извршувањето.

Дел седми
ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Завршување на постапките кои се во тек
Член 51

Постапките кои се започнати, а не се завршени пред денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе продолжат пред Комисијата за заштита на конкуренцијата согласно прописите кои важеле до денот на влегување во сила на овој закон.

Подзаконски акти
Член 52

Владата на Република Македонија во рок од шест месеца од денот на влегување во сила на овој закон ќе ги донесе подзаконските акти предвидени со овој закон.

Именување на претседател и членови на Комисијата
и отпочнување со работа на Комисијата
Член 53

Претседателот и членовите на Комисијата ќе бидат именувани во рок од триесет дена од денот на влегувањето во сила на овој закон. Комисијата отпочнува со работа со денот на именувањето на Претседателот и членовите на Комисијата.

Важноста на законот во однос на вработените
Член 54

Комисијата ги превзема вработените, опремата, инвентарот и другите работи, документацијата, средствата за работа и други средства од Монополската управа, согласно со овој закон.

Престанување на важност на закон
Член 55

Со денот на примената на овој закон, престанува да важи Законот против ограничувањата на конкуренцијата ("Службен весник на Република Македонија" број 80/99, 29/02 и 37/04).

Ограничена примена на законот
Член 56

(1) Одредбите од членовите 11 и 12 на овој закон ќе се применуваат до 31.12. 09 год.
(2) Одредбите од членовите 47 и 48 на овој закон ќе се применуваат од денот на влегување во сила на Законот за прекршоци.

Влегување во сила и примена на законот
Член 57

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот од објавувањето во "Службен весник на Република Македонија", а ќе се применува од 01.01.2005 година.